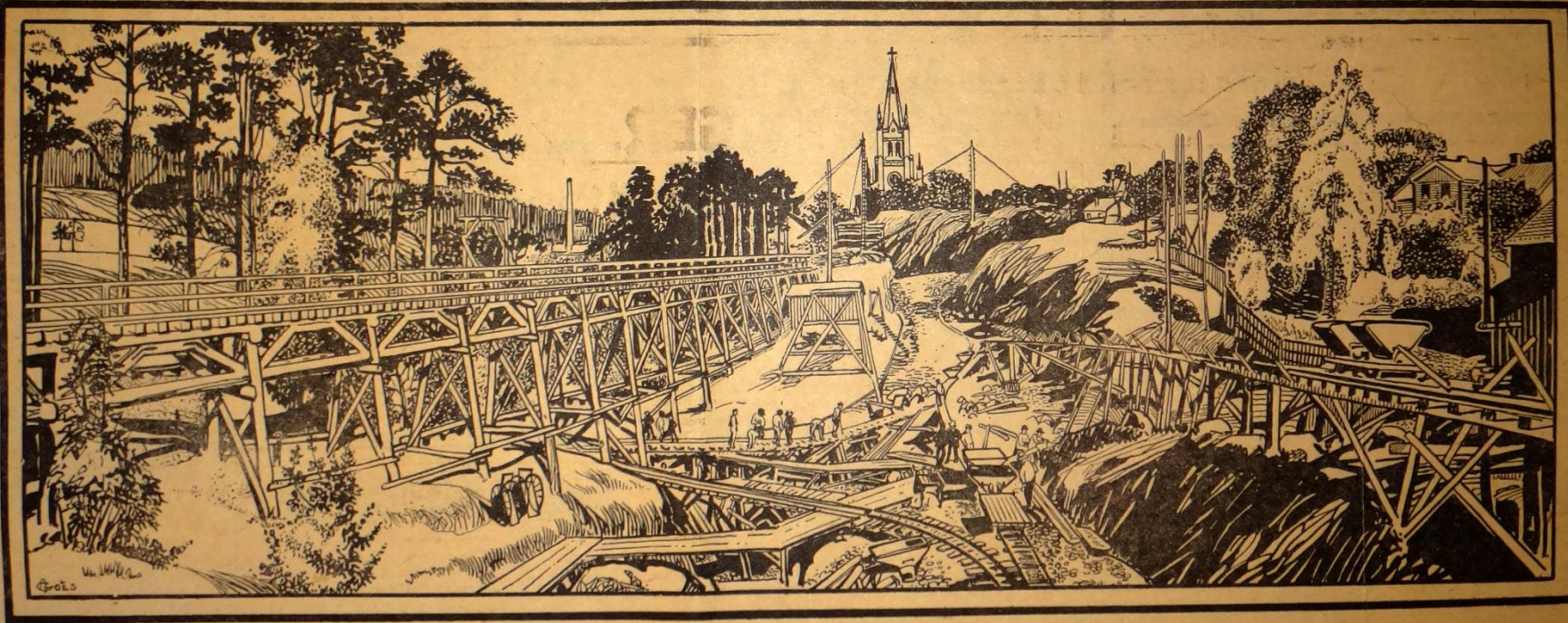

Från kraftkanalsarbetet i Trollhättan.

En del af kanalen sedd från berget bakom villa Forslid.

Tidningen Trollhättan 27 maj 1908.

Samtidigt med att vi offentliggöra ovanstående bild från det väldiga sprängnings- och murningsarbete, som kraftkanalens utbyggande medför, äro vi i tillfälle lämna några ytterligare meddelanden om detsamma.

* * *

Trollhättan juli 2016
Annika Hjortkap

Arbetet vid själftva vattenintaget i kraftkanalen å Spikön pågår med all kraft och synnerligen intressant är att se de anordningar, som krävas för att bli i tillfälle utföra desamma. Då till exempel har man måst instänga vattnet mellan Spikön och Malgön medelst täta dammar. Sedermera har vattnet bortförts för att möjliggöra uppförandet af den nya kanalens sidor. En tunnel har sprängts under botten på tilloppskanalen till nuvarande kraftstationen på Malgön och kunna vi meddela, att det var under detta arbete som de "oroliga" nätterna förekommo för några veckor sedan då den ena salvan efter den andra väckte trollhätteborna ur deras ljuftva slummer.

Hittills har man ifrigast arbetat för att få landfästena färdiga för den nya bron till Gullöfors, som skall ersätta den nuvarande vägen. Bron som tillverkas vid Nydquist & Holms mekaniska verkstad blir en så kallad fackverksbro af 23 meters längd.

Kanalen, som till stor del redan är utsprängd, får en längd af cirka 1 400 meter med bredd i botten af 10,5 å 14,2 meter, djup upp till cirka 15 meter och 115 kvadratmeters nyttig genomskärningsarea. Den afses att släppa fram vid 7,7 å 10 meters lågvattendjup 250 kubikmeter vatten i sekunden. Vattenmassan som kommer att rinna med en strömhastighet af cirka två meter i sekunden, får vid dammen ofvanför turbinkamrarne en fallhöjd af 31,7 meter.

Vid murningens uppförande af de väldiga beton-murar, som på flere ställen bilda kanalens sidor, har man vidtagit synnerligen intressanta försiktighetsmått för att förebygga att murarne genom temperaturväxlingar och dylikt skola spricka. Man har nämligen uppfört murarne i stycken, sektioner, med spontlika mellanstycken inpassade med hvarandra. I dessa jätte"spontar" har man lagt en packning. När nu af någon orsak muren måste röra sig sker detta genom att de olika sektionernas skarftvar tillhopaprässas. Sedan kunna de åter skiljas från hvarandra. Muren är sålunda faktiskt rörlig, och därigenom skyddas den mot sprickor.

I närheten af Prins Oscars skola insättes en jätte-dammlucka, hvarigenom hela kanalen kan afstängas. Här har man ock tänkt sig att framledes anbringa en körbro, hvaröfver landsvägen skulle dragas till kraftkanalens västra sida och följa denna på den höga vallen ned till mekaniska verkstaden.

* * *

Längs hela linien för kanalens sträckning arbetas med full kraft.

Bärgsborrmaskiner drifna af komprimerad luft underminera med smattrande dån klippmassorna, hvilka stänga vägen; medelst stora lyftkranar och rallvagnar löpande på viadukter bortföres den lössprängda stenen, och höga murareställningar känneteckna ställen, där kanalväggarna måst bildas af beton och granitvallar.

Vår bild här ofvan visar huru kanalen ter sig, då man från berget bakom villan Forslid tar en öfverblick öfver arbetsplatsen. I fonden synes kyrkan. Till höger Oljeslageriet och till venster den höga stolpbro utmed hvars innersida en jättehög betonmur reser sig – den väldigaste i sitt slag i vårt land. Nedanförs villan Forslid går kanalbotten obetydligt under marken. Där fylles vid sidorna på med sten, så att den nya ”marken” kommer att ligga fem meter öfver den nuvarande. Så högt i vädret är det ock meningen lyfta själfva villan – om hon håller säger man. – Där uppe på den nya planen lägges grunden till den stora instrumentbyggnaden, hvilken för öfrigt kommer att hvila på betoncylindrar, som stöda med sin nedre ände i berget. Denna byggnad, som uppföres i flera våningar blir mycket stor. Dess tak kommer att befinna sig i samma höjd som berget där bakom, sålunda inte så mycket lägre än själfva Kopparklinten.

I schaktet mellan villan Forslid och Utsikten uppföres ett hisstorn. Från botten af schaktet firas så stenvagnarne i en elektrisk hiss upp i jämnhöjd med berget framför hotellet. Från hissens gå de sedan öfver berget på utlagda spår samt utför en nyanlagd bromsbana ned till stranden af Olidehålan, och föras sedan vidare bort och öfver bron till vestra älfstranden där en större utfyllnad i älfstranden göres.

* * *

Där förr laxfisket och den lilla holmen i Helvetesfallet låg, pågår nu utbyggnaden för själfva turbinhuset. Detta kommer att upptaga en yta af 2 500 kvadratmeter. Det blir blott en våning högt. Men då den däri belägna

maskinsalen blir ej mindre än 18 meter hög, får det hela utseende af en väldig kyrka. Ofvanför i berget spränges turbinkamrarne.

Vattenmassans präss i dessa blir så oerhört stor, att, ehuru de äro nedsprängda lodrätt i fasta hälleberget, de dock komma att förses med en af beton kringgjuten järnplåtscylander för att aflägsna risken af läckor i berget, hvilka skulle kunna medföra allvarsamma faror för hela anläggningen.

* * *

När det väldiga arbetet väl hunnit utföras kommer föga att skönjas af det storartade i detsamma. I kanalen kommer vattnet att flyta fram i en jämn ström; endast på sina ställen, där de största bergsgenomskärningarna förekommit, kommer höjden af kanalväggarna öfver vattenytan att påminna om mängden af berg, som måst bortskaffas. De byggda kanalväggarna komma att på insidan döljas af vattnet och på den yttre af sten, grus och jordfyllning, bärande på sin yta planteringar och gräsmattor.

I betydande grad kommer naturen i Trollhättan att ändras efter kanalens trädande i verksamhet.

De 320 kubikmeter vatten per sekund, som nu vid lågvatten störtar utför katarakterna, komma att minskas till 50 kubikmeter; rätten uppslukas af intagen till transport- och kraftkanalerna.

I stället för de skummande vattenkaskader, som nu med dån störta nedför klippafsatserna, kommer då en silfverbäck att slingra sig utför de blottade, blankslitna klipptrösklarna mellan jättegrytor och branta bergväggar. Tack vare fallens bildning kommer dock ej någon torr strömfåra att uppstå endast mellan fallen det fortfarande kommer att kvarblifva vattenfyllda "höljor".